1.2. Hürriyet

Hürriyet insanın doğuştan sahip olduğu temel haklardandır. Kişinin irade gücünü kullanabilmesidir. İslam, hürriyeti dinî, ahlaki, hukuki ve toplumsal yönleriyle bir bütün olarak ele alır. İnsanın özgürlüğü, iyi insan olması amacına yöneliktir. Özgürlüğün gerçekleşmesi, insanın yaratıcısına ve diğer varlıklara karşı sorumluluklarını yerine getirmesi şartına bağlıdır.

Hürriyet, insanın yalnızca Allah'a (c.c.) kulluk ederek bütün dünyevi otoritelerden kurtulmasıdır. İslam Kültür ve Medeniyeti, insanı kula kul olmaktan kurtararak özgürleştirir. Yalnız Allah (c.c.) karşısında eğilerek O'na itaat etmek kişiyi kendi nefsi dahil köleleştiren her türlü gücün baskısı ve boyunduruğu altına girmekten korur.

Allah (c.c.) insana, dünya hayatında yapacağı işlerin sonuçlarını bildirir. Hak-batıl, doğru-yanlış, sevap-günah ve dünya-ahiret tercihlerinde; **"Artık dileyen inansın, dileyen inkâr etsin..."**[3] ayetiyle onu özgür bırakır. İslam insanın özgür olduğunu vurgularken onun ahlaki ilkelerden sorumlu olduğunu bildirir; amaçsız, değerlerden yoksun, başıboş bir özgürlüğün olamayacağını öğretir.

İslam, hürriyeti tüm varlıklar için gerekli görür.

1 İsmail Lütfi Çakan, N. Mehmed Solmaz, Kur'an-ı Kerim'e Göre Peygamberler ve Tevhid Mücadelesi, s. 2.
2 İsra suresi, 81. ayet.
3 Kehf suresi, 29. ayet.

Hürriyet, insanın yaratılış gayesini açıklar. **"Hanginizin davranışça daha iyi olduğunu deneyerek göstermek için ölümü ve hayatı yaratan O'dur..."**[4] ayetinde yaratılışın gayesinin insanın imtihanı olduğu ifade edilir. İnsan hür bir iradeye sahip olduğundan, imtihan olmaktadır. İslam inancına göre insan başıboş yaratılmamıştır.[5] Onun amacı, Allah'a (c.c.) ibadet etmek ve erdemli davranarak dünya ve ahiret mutluluğunu elde etmektir.

İslam Kültür ve Medeniyeti'nde hürriyetin hayata etkileri şu şekilde sıralanabilir:

- *İslam, inanç, düşünce ve ifade özgürlüğünü tanır.*
- *İslam, savaşlarda dahi kadın, çocuk ve yaşlıların öldürülmesine, esirlere kötü muamelede bulunulmasına izin vermez.*
- *İslam, sınıflı bir toplum yapısını reddeder.*
- *İslamiyet, insan özgürlüğünü kısıtlayan baskıcı yönetim anlayışlarını reddeder.*
- *İslam dinine göre insan için aslolan esaret değil hürriyettir.*[6]

Netice itibariyle İslam Kültür ve Medeniyeti insanların, toplumların ya da ülkelerin birbirlerine savaş yoluyla üstünlük kurmadığı bir dünya öngörür.

TARTIŞALIM

➔ Köleliğin ortaya çıkış sebeplerinin neler olabileceğini arkadaşlarınızla tartışınız.

4 Mülk suresi, 2. ayet.
5 bk. Kıyame suresi, 36. ayet.
6 Mehmet Akif Aydın, "Köle", DİA., C 26, s. 238.
7 Bakara suresi, 120. ayet.
8 bk. Al-i İmran suresi, 61. ayet; Nisa suresi, 162. ayet; En'am suresi, 148. ayet; Araf suresi, 89. ayet; İsra suresi, 107. ayet; Taha suresi, 98. ayet.
9 İlhan Kutluer, "İlim", DİA., C 22, 109; İsmail Sarıçam, Seyfettin Erşahin, İslam Medeniyeti Tarihi, s.48.
10 Bakara suresi, 31. ayet.